

FORORD

HÅNDBOGEN som du står med, er blevet til således at vi har bedt hver enkelt oplægsholder om at give et summarisk referat af sit oplæg. Efter dette følger referater af diskussionerne i grupperne. Når alt dette materiale samles til en bog, er det fordi det tilsammen giver et godt billede af hvad der foregår i Nej til Atomvåben netop nu. Derfor er denne bog andet og mere end et landsmøde-referat i traditionel forstand; den formår at give et indtryk af bevægelsens spændvidde og dynamik. Den er et stykke historieskrivning. Derudover er den et praktisk instrument til indføring i NtA for nye aktivister. Og den er en materialesamling, som kan fungere som talrige diskussionsoplæg ved emneorienterede fællesmøder i lokalgrupperne. Det er dér, bogens ideer skal videreudvikles til næste gang, vi laver en lignende dokumentation.

Som man vil forstå er bogen skrevet af mange forskellige mennesker. Det bærer den også præg af - på godt og ondt. Vi påtager os ikke ansvar for diverse fejl!

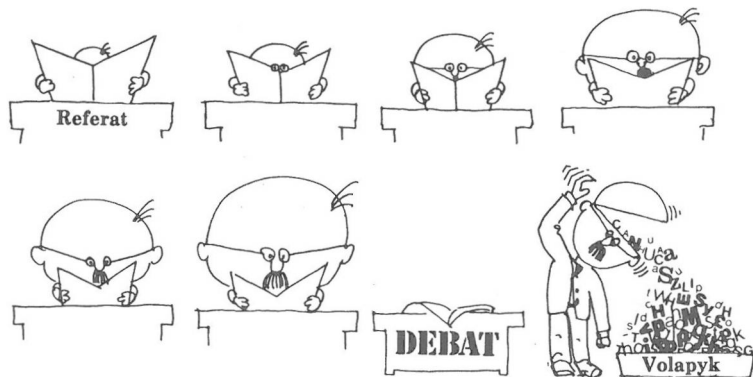
Der mangler oplæg fra grupperne om hhv. kultur for fred og samarbejde med fagbevægelsen. Trods gentagene rykkere har vi ikke modtaget referater fra disse grupper.

Store dele af materialet har vi måttet renskrive. Vi bærer også ansvaret for billedmateriale og lay out. Vi beklager, at der ikke kom flere referater fra lokalgrupperne (samtidig med at vi er lettede over at slippe for renskrivning af flere), men håber, at endnu flere vil være med til at producere vores historie næste gang.

Alt dette arbejde respekteres bedst ved at sætte bogens mange ideer på arbejde ude i lokalgrupperne. Det er en arbejdsbog. Brug den!

Redaktionsgruppen.

REFERATER FRA FÆLLESSAMLING

INTERNATIONAL GRUPPES ARBEJDE
ØKONOMI FOR LANDSKONTORETS KASSE
FORSLAG TIL 4.MAJDEMONSTRATION
JOBSKABELSESLOVEN
EF-VALGET
UNDERSKRIFTSINDSAMLING
THE NUCLEAR WAR-FILM
MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN
EKSTRAORDINÆRT TEMALANDSMØDE
INVITATION AF SOVJETISK FREDSKOMITE
HENVENDELSE TIL POLITIKERE AD SUPERMAGT-DIALOG
REGIONALE EMNEGRUPPER
ALTERNATIV SIKKERHED
MÅNEDSBLADETS DØD
STØTTEERKLÆRING TIL GREENHAM COMMON
TAK FRA FLEMMING SØRENSEN
DANMARK OG NATO

Referat fra plenumdebatten på landsmødet i Århus
5. november 1983

International Gruppens arbejde:

Judith Winther beskrev gruppens arbejde som:

- 1) Kontakt med fredsgrupper over det meste af verden, som sender breve, meddelelser, tidsskrifter o.s.v. Gruppen prøver at videreformidle møder, demonstrationer o.s.v. samt svare på breve.
- 2) 3 gange årligt udsendes et NTA-nyhedsbrev på engelsk om hvad der sker i Danmark i bevægelsen og Folketinget.

Arbejdspresset i Int. Gruppe er så stort, at den er opdelt i to afdelinger: En afdeling, som tager sig af udarbejdelse af Nyhedsbrevene og som jævnligt skriver til "Disarmament Campaigns" - et internationalt nyhedsorgan. En anden afdeling, som opretholder internationale kontakter gennem post- og rejsevirkksomhed. Judith opfordrer flere til at deltage i rejsevirkksomheden, som i stor udstrækning er betalt af egen lomme. Der er nu opbygget et internationalt kontaktnet: IPCCC (International Peace and Coordination Center), som er et samarbejde mellem fredsbevægelserne i Holland, Sverige, Norge, Finland, Island, Tyskland, England og Belgien. Nettet holder til hos IKV i Holland og omfatter kun den uafhængige fredsbevægelse. Der holdes møder 3 gange årligt. Herudover har man kontakt med USA, Grækenland og Østeuropa, med henblik på at udvide kommunikationen og forståelsen for hinandens sikkerhedsproblemer.

END-arbejdet:

Den Internationale Gruppe har været med til at arrangere og deltage i møder i London i 1981, Bruxelles i 1982 og i Vestberlin i 1983. Som tegn på den voksende tilslutning er væksten i disse møders deltagertal: 1981 25, 1982 1000 og 1983 3000 deltagere. Det næste møde i END-regi forgår i sept. 1984 i Perugia i Italien.

Kontakter med nordiske lande:

Som et eksempel på dette samarbejde kan nævnes udarbejdelsen af et detaljeret forslag til en traktat om en atomvåbenfri

zone i Norden. Strategien er her at udvikle det diplomatiske og konstruktive arbejde, som regeringerne nægter at foretage.

Sovjet-kontakter:

Vi har haft kontakt til den officielle "fredsbevægelse" i DDR og Sovjet. I Sovjet havde vi en delegation på 5 afsted, som førte dialog med dels de officielle freds-rådsfolk, dels de forskningsinstitutioner, som har vejledende status overfor Centralkomiteen. Under vores samtaler med de "officielle" fremførte vi den uofficielle fredsbevægelses krav, hvorved vi i realiteten fungerede som talerør for Sovjets egne dissidenter.

Disarmament Campaigns:

Det anbefales lokalgrupperne at abonnere på Disarmament Campaigns, således at de hurtigere får information om det internationale arbejde, og således at lokalgrupperne i større udstrækning end hidtil selv tager initiativ til at deltage i de internationale møder, hvis antal er stærkt stigende.

Debatten om det internationale arbejde:

Niels Gregersen (som er med i den Int. Gruppe): Der har været debat om, hvorvidt man skal stå fast på END-appellen og kræve den underskrevet for at man har stemmeret på mødet i Perugia næste år. NTA har opfordret den forberedende komitee (liasonkomiteen) til mødet om at fastholde END-appellen fra 1980.

Desuden har man fremhævet vigtigheden af kontakten til Østeuropa (den uofficielle del). På mødet i Perugia næste år vil man diskutere atomvåbenfrie zoner (Norden, Balkan og Middelhavsområdet), Øst-Vestproblemet, alternative forsvarsformer, fredsundervisning, masseødelæggelsesvåben og andre vigtige emner.

Til det kommende møde i Perugia, vil man prøve at få en bedre økonomi. Berlinmødet i år gav ca. 30.000 DM i underskud. Idag mangler der fortsat 8.000 DM, før underskuddet er indsamlet.

Dagmar Fagerholt fortalte om det nordiske samarbejde. Hun havde deltaget i internordiske møder i Helsingfors og Stockholm med deltagelse af SFSF (Svenska Freds- och Skiljedomsförening (voldgiftsforening)), Finlands Fredsforbund,

Norges Fredslag, Ligaen for Fred og Frihed, og NTA. NTA i Norge deltager ikke idet deres formålsparagraf er for snæver.

I det internordiske samarbejde er der nyt møde i jan. 1984, hvor hvert land sender 4 deltagere (2 medl. 2 suppl.). På det møde vil man forsøge at lave en fællesnordisk platform. Desuden udsendes 10 gange årligt et nordisk nyhedsbrev med en fredskalender.

Niels Gregersen oplyste at vi var indbudt af venstregruppen i Europaparlamentet, da EF den 15. nov. skal diskutere missilerne. Gruppen i Parlamentet består bl. a. af Bodil Boserup (DK) og ønsker at støtte Grækenlands forslag om ½ års moratorium for missilerne.

Frank Krøyer betonedede vigtigheden af kontakt med såvel de officielle som de uofficielle i Østeuropa og betvivlede det rimelige i at fastholde kravet om, at man skal underskrive END-appellen for at få stemmeret på END-konferencerne, idet dette krav betyder at de officielle fra Øst ikke dukker op.

Anette Westrup advarede imod den officielle fredsbevægelse i Østeuropa. I Praha f.eks. var temaerne fastlagt på forhånd. Anette advarede imod reel kontakt med de officielle og ønskede at satse fuldstændig på de uofficielle.

Niels Gregersen fastslog, at det var NTAs politik at have dialog med de officielle og samarbejde med de uofficielle i Østeuropa. Samtidig betonedede han vigtigheden af at END-konventerne blev forbeholdt de alliancefrie bevægelser, således at alle fredsgrupper har stemmeret, hvis de underskriver END-appellen, og alle andre kan deltage som observatører.

Svend fra Århus ønskede Østeuropa-arbejdet koordineret bedre. Lokalgrupperne bør tage initiativer til tournee og kampagner herhjemme koordineret af København, hvortil Ole Wæver sagde, at en koordinering gennem International Gruppe vil være uoverkommelig. Han foreslog som alternativ at danne emnegrupper, som koncentrerer sig om regionale områder: USA, Østeuropa, Vesteuropa, Norden o.s.v. Disse grupper bør være selvbestaltede åbne grupper, som tager sig af praktiske arrangementer.

Oles forslag blev varmt støttet af Judith Winther og Niels Gregersen. Ole fremhævede i denne forbindelse at denne fremgangsmåde kunne modvirke centralisering af det internationale arbejde. Også Anette Westrup støttede og sagde, at også af økonomiske årsager er decentralisering nødvendigt. Herudover får flere erfaring med det internationale arbejde. Da landsmødet ikke kan tage beslutninger må disse initiativer netop overlades til lokalgrupperne. Dagmar Fagerholt mente i modsætning hertil, at vil man have en dialog med de officielle grupper i østeuropa, kan man ikke stille betingelser og mente ikke, at det ville skade vore standpunkter, fordi de ikke ændres ved, at vi giver de officielle grupper i øst lov til at fremføre deres standpunkter.

Per fra Odense støtter Oles forslag, Judith Winther ligeledes.

Niels Gregersen: Det er vigtigt at tale med de officielle. Er der et forum vi kan påvirke, bør vi gøre det.

Finn Mosegaard fremhævede problemerne med samarbejdet med venstregruppen i EF-Parlamentet. Vi bør kun arbejde i forhold til vores eget parlament og fastholde, at EF ikke er et forum for forsvarspolitik.

Niels Gregersen: Teoretisk har Finn ret, men vi bør være pragmatiske, og er det et forum som kan påvirkes, bør vi ikke undlade dette. Vi er jo enige med venstregruppen i målsætningen: udsættelse af raketopstillingen.

Ole Wæver mente det var uheldigt, at vi ikke skulle kunne støtte grækernes fornuftige forslag, blot fordi det var fremsat i EF. Iøvrigt er der en stigende tendens til at benytte EF-Parlamentet som et forum for sikkerhedspolitiske debatter. Ole citerede fredsforskeren Hans Günther Brauch, som har fremhævet, at der er to vigtige sikkerhedspolitiske begivenheder i 1984: Valget til EF-Parlamentet og Stockholmkonferencen om europæisk sikkerhedspolitik (indkaldt af Palme-kommissionen). Ole og Niels fastslog, at i og med, at vi benytter EF, har vi ikke anerkendt EFs ret til at drøfte disse ting.

Ole Wøide forklarede hvorledes EF gennem f.eks. Fergusson-rapporten er ifuld gang med at etablere sig som sikkerhedspolitisk magtfaktor med et stærkt militær-industrielt kompleks. Det er naturligt for os at støtte de kræfter, som forsøger at hæmme denne udvikling. Flere, bla. Anette Westrup, Judith Winther, Allan Forsberg og Niels Gregersen fremhævede, at vi må gøre vores indflydelse gældende, hvor det er muligt. Det betyder ikke, at vi dermed anerkender EF.

Ole Wæver konkluderede efter denne del af debatten: emnet er kontroversielt, vi er uenige om mange aspekter, og vi bør på næste landsmøde drøfte disse problemer nærmere, men i første omgang bør vi tage derned og lade vor røst høre.

Finn Mosegaard: Kan vi ikke nøjes med at sende en observatør. Lars Peter Bergquist: Jeg er som EF-modstander imod, at vi skal bruge EF til fred. Vi skal ikke lade os spænde for de hensygnende socialistpartiers EF-valgvogn. Det er referenternes indtryk, at den overvejende stemning overensstemmende med Ole Wævers konklusion.

Økonomi

Vi henviser først og fremmest til Preben Christensens grundigt gennemarbejdede budgetforslag, aftrykt andet sted i håndbogen.

Budgetlægningen siden sidste landsmøde har fungeret godt, fremhævede Preben i sin forelæggelse. Vi har formået at balancere tæt på grænsen, men hele tiden på den rigtige side. Et par store økonomiske øretæver har vi også fundet penge til. Der er henlagt en reserve til dækning af 3 mdr. løn til vores lønnede aktivist. Herudover er der 65.000 kr. i kassen, men de fleste af disse penge er der disponeret over, regningerne er blot endnu ikke indløbet. De faste udgifter er steget lidt efter ansættelse af en militærnægter.

Vi betaler for tiden 2000 kr tilbage pr. md. på gammel gæld. Når denne er ude af verden foreslår Preben beløbet overført til det internationale arbejde, i den udstrækning de har behov for det.

Bladgruppen har fungeret godt. Udgifterne pr. nummer er nu nedbragt til 1600 kr. Gruppen bruger derfor ikke det bevilgede. Samtidigt efterlyser bladgruppen kraftigt, at lokalgrupperne afregner for solgte aviser. Dette sker kun langsomt og i for ringe udstrækning.

Preben sluttede med at opfordre til, at vi gør en indsats for støttegruppeordningen, hvor kontaktpersoner indsamler mindre bidrag fra en fast personkreds (venner, arbejdsplads o.s.v.) 4 gange årligt. Den anden støttemulighed er "million-projektet", hvorefter enkeltpersoner forpligter sig til at betale 500 kr. årligt i selvvalgte rater. (En udmeldelse af folkekirken vil i de fleste tilfælde kunne financiere beløbet - referenternes ukristelige bemærkning).

Under debatten hvor bl.a. Ole Wæver og Judith Winther havde ordet, fremgik det, at en effektivisering af støttegruppearbejdet og "millionen" ville bevirke, at der bliver flere penge til udadvendte aktiviteter, idet de faste udgifter sluger en forholdsvis stor del af indtægterne nu. Lokalgrupperne blev opfordret til at overveje, hvorledes de kan støtte landskassens økonomi. "Alt det sjove koster jo penge" sluttede Preben.

Referenter: Ole Wøide og Jens Thoft.

Referat af plenum, fællessamling på NTAs landsmøde
den 6. november 1983.

Viggo Petersen, NTA/Sønderborg: Foreslog store demonstrationer den 4. maj 1984, denne dag er velegnet fordi den har betydning for mange mennesker. Han opfordrer til, at man i alle byer arrangerer demonstrationer med fakkeltog i samarbejde med de øvrige fredsbevægelser. Parolerne skal være enkle: "Nej til atomvåben", "For solidaritet med u-landene" m.m. Specielt skal man satse på også at engagere borgelige grupper, og det er vigtigt, at marchen/ demonstrationen foregår over hele landet den samme dag.

Peter Myatt, NTA/Århus: Snakkede om jobskabelsesordningen, som indebærer, at NTA kan få ansat langtidsledige, hvis lokalgruppen samtidig oppebærer anden offentlig støtte, evt. kan man oprette en ungdomsforening. Denne ordning gælder specielt for unge under 25 år. Man skal henvende sig på AF eller til NTA/Århus: 06-138930.

Dernæst blev det anbefalet at sende Niels Gregersen til et møde om EF-valget 1984. Han deltager på vegne af NTA. Læs mere om dette i vores interne blad.

Mogens Wegener fra Århus kritiserede stærkt underskriftindsamlingen til støtte for folketingets dagsorden af 26. maj 1983. Han mente, at specielt punkt 4 var kritisabelt: Her ses vesten udelukkende som en refleks, vi kan kun handle som reaktion på evt. sovjetiske forslag. Også fordi teksten accepterer balancesynspunktet skal vi under ingen omstændigheder støtte denne underskriftindsamling. Nogle var dog uenige, og de mente, at vi bør støtte selv små skridt fremad.

Dagmar Fagerholt, NTA/Kbh.: Orienterede om det nye filmprojekt "The nuclear war film" - en film som Peter

Watkins, kendt fra "Wargame", vil skabe sammen med grupper over hele jorden. Særligt i Sverige har projektet modtaget støtte. Interesserede kan kontakte landskontoret. Iøvrigt er der startet en støttegruppe i København

Judith Winther, NTA/Kbh.: Orienterede om masseødelæggelsesvåben. Specielt den udvikling, der er igang inden for NATO, det såkaldte AirLandBattle, der vil føre krigen så offensivt som muligt - dvs. møde fjenden på hans eget territorium. NATO planlægger også anvendelse af kemiske våben, dette anbefales bl.a. i en hvidbog fra det tyske forsvarsministerium. Nye fremføringsmidler laves til at være anvendelige for ABC-våben, en virkelig farlig udvikling, som vi også må være opmærksomme på.

Finn Mosegård, NTA/Silkeborg: Pointerede værdien af regionalmøder om forskellige emner og aktiviteter. Han nævnte også et sommerseminar i 1984. Vær opmærksom på det ! Dernæst en omtale af forskellige aktiviteter d. 22. nov. Finn foreslog et ekstraordinært tema-landsmøde i feb.-marts 1984 for at nå frem til, hvad NTA skal beskæftige sig med fremover. Et møde om dette holdes i Khb. d. 3. december. Men det er meget nødvendigt at vi styrker det regionale samarbejde fremover.

Troels Toftkær, NTA/Kbh.: Fremdrog et forslag fra LM i Odense om at geninvitere den sovjetiske fredskomite, det officielle sovjetiske fredsorgan, efter at en delegation fra NTA har været i Moskva i januar 83. Forslaget vakte en heftig debat om ideologi, støtte til de uofficielle fredsbevægelser i østeuropa, finansiering og andre betingelser for besøget. Til sidst viste en tendensmarkering, at ca. 25% var imod en invitation af fredsrådet. Men de enkelte NTA-grupper kan jo gøre det selvstændigt.

Dernæst foreslog en at sende henvendelse særligt til politikere fra socialdemokratiet op til debatten i folketinget d.10. nov.. Disse skulle indeholde en opfordring til begge supermagter om at fortsætte dialogen, et klart nej til atomvåben specielt de 572 raketter.

Ole Wæver, NTA/Kbh.: Foreslog at der oprettes 4 regionale emnegrupper i DK:

1. Vesteuropa, USA, IPCC og END.
2. Østeuropa.
3. Norden som atomvåbenfri zone.
4. Mellemøsten og Middelhavet.

Forslaget skal ses som en udbygning af arbejdet i international gruppe. Det blev godt modtaget, dog pegede nogle på det specielt vigtige i nord-syd problematikken.

Morten Gjedsted: NTA må satse specielt stærkt på emnet alternativ sikkerhed. Dette kan være emnet på det ekstraordinære LM.

Stig Hjarvad/bladgruppen: Det lille månedssblad ophører indtil en anden gruppe overtager udgivelsen. Stig foreslog, at en af de store grupper overtager udgivelsen af Ekstraposten og opfordrede iøvrigt til at styrke salget af NTAs kvartalsavis.

Landsmødet vedtog at sende en støtteerklæring til kvinderne ved Greenham Common. Buhl-Mortensen, Frederikssund påtog sig dette.

Flemming Sørensen takkede for den støtte, han har modtaget under sit fængselsophold i Vesttyskland og betonedede nødvendigheden af også at yde sådan støtte fremover.

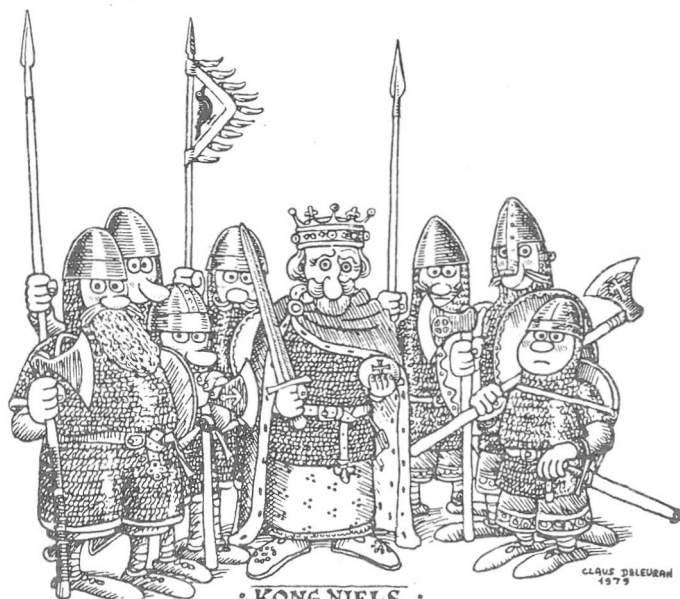
Et forslag om nedsættelse af en emnegruppe om DK-NATO problematikken, specielt at arbejde for en dansk udmeldelse af Nato vandt ikke større tilslutning.

Photo John Freeman Group © British Museum, London

THE FIGHT OF THE
MONEYBAGS, a print by
Pieter Bruegel the Elder
(1525-1569). Dating from
1564, the work is now in
the British Museum,
London.

REFERATER FRA GRUPPEDISKUSSIONER

..KONG NIELS..
KLAREDE SIG I 30 AAR
MED EN HÆR PAA 7 MAND

MASSEØDELÆGGELSESVÅBEN
NEDRUSTNINGSFORHANDLINGER
ATOMVÅBENFRI ZONE I NORDEN
FREEZEFORSLAG OG FREEZEBEVÆGELSEN
UNDERVISNING I FRED
RUSTNING I 3. VERDEN
SAMARBEJDE MED DE ØSTEUROPEISKE OG SOVJETISKE FREDSGRUPPER
ALTERNATIVT FORSVAR
DANMARK OG NATO
FORSTÆRKNINGSAFTALER DANMARK/NATO
IKKE-VOLD OG CIVIL ULYDIGHED
FREDSBEVÆGELSEN OG POLITISKE PARTIER
KAMPAGNEGRUPPEN
OPSTART AF NYE LOKALGRUPPER.

MASSEØDELÆGGESESVÅBEN

Ordstyrer og oplægsholder: Judith Winther.

Ved FN første generalforsamling den 24. januar 1946 forudså man nødvendigheden af eliminering ikke blot af atomvåben, men af "alle våben egnet til masseødelæggelse."

Kommissionen vedr. Konventionel Oprustning, der kun eksisterede fra 1947-1950, sagde i 1948 at "våben, der kan forårsage masseødelæggelse, er våben som atomare sprængningsvåben, våben med radioaktivt materiale, giftige kemiske og biologiske våben. Det er også alle de våben, der udvikles i fremtiden og som i ødelæggende virkning svarer til atombomben eller andre af de ovennævnte våben."

NTA har hidtil nu kun beskæftiget sig med atomvåben. Men udviklingen gør det mere og mere nødvendigt også at gå ind på konventionelle og kemiske våben. Faktisk er vort navn ikke blot NEJ TIL ATOMVÅBEN, men også NEDRUSTNING NU- FOR GLOBAL SIKKERHED.

Våbenkapløber fremstilles som et kapløb i våbenmængder, og de såkaldte nedrustningsforhandlinger drøfter våbenantal imod våbenantal i dybeste alvor. I virkeligheden er det vi oplever et teknologisk våbenkapløb. Derfor er det endnu aldrig lykkedes nogen våbenforhandlinger at nå til resultater. De våbenkontrolaftaler, der indgås, bliver betydningsløse, fordi begrænsningerne af een våbentype imødegås ved udviklingen af nye, oftest endnu farligere våbentyper. På denne måde er MIRV-ningen af raketter, krydsermissiler osv. blevet til.

Det tager syv til ti år at udvikle nye våben. Jo mere avanceret jo længere tid. Dette afslører uholdbarheden i de fleste påstande om, at våbenudstationering er svaret på en udstationering på den anden side - ligegyldig hvilken side, der er tale om. Men det medfører også at vore protester sætter ind på alt for sent et tidspunkt. Er våbenet først produceret, skal det også bruges - udstationeres. Kritikken er altid bagefter - betydeligt bagefter.

Udviklingen af de våben, vi protesterer imod nu, begyndte i første halvdel af 1970'erne. Det gælder krydsermissiler, Pershing 2, MX, SS20, SS21 osv. Og mens vi protesterer imod disse våben, foregår der en voldsom og hastig udvikling af konventionelle, kemiske (og biologiske?) våben. Er vi ved at komme for sent igen?

Kendsgerningerne for øjeblikket er:

Atomvåben gøres mindre og mere præcise. Der lægges større vægt på våben af mellemdistance-rækkevidde end på de taktiske.

Konventionelle våben gøres større, kraftigere og med større ødelæggelsesevne.

Kemiske våben indgår i de nuværende strategier.

Med de nyeste våben lægges der stigende vægt på deres kampmuligheder, ikke så meget på deres rene afskrækkelsesværdi. De forskellige våbentyper integreres i de militære strategier.

Hvis vi fortsætter med udelukkende at tale om atomvåben, risikerer vi at vinde kampen imod (nogle) atomvåben, men vi taber kampen imod atomkrigen.

Konventionelle våben

Forskellen mellem konventionelle og atomare våben aftager. Mange konventionelle våben har nu et ødelæggelses"potential", der svarer til taktiske atomvåben, dvs. små atomvåben.

Udviklingen af de nye og stærkere konventionelle våben begyndte under Vietnamkrigen. Siden har man arbejdet videre med at forbedre, forfine og effektivisere disse våben. Det drejer sig (bl.a.?) om:

Avancerede klynge-våben: Våben udstyret med klynger af sprænglegemer, som hvert indeholder et stort antal individuelt styrbare ammunitionsstykker, der eksploderer, når de har nået den optimale afstand fra målet. De har en "drabsradius" på op til 2.5 km².

Avancerede afstands-missilsystemer: Kan ramme langt inde bag fjendes rækker, kan selv udsøge sit mål, kan anvendes i jord til jord, og luft til luft missiler. Ødelæggelse-potentiale to til tre kiloton.

Brændstof-luft-sprængstoffer: (Avanceret sprængstofteknologi) udsender en sky af flygtigt brændstof, som ved antændelse frembringer en meget kraftig eksplosion. Kaldet "det nærmeste man kommer en atombombe". Fordel: større "drabssandsynlighed".

Under udarbejdelse: Nye sprængstoffer og selvformende fragmenter, der kan formes til koniske projektiler ved affyring.

Præcisionsvåben: Effektiviteten af alle våben, atomare som konventionelle, øges mange gange af den nye teknologiske udvikling af præcisionsvåben, der selv kan spore deres mål, og som kan ændre retning under flyvningen. Dvs. at de også kan bruges mod bevægelige mål. Våbnene kendes fra Falklandskrigen (Det franske Exocet-missil) og fra krigen i Libanon.

Præcision + ildkraft (nye sprængstofteknologier) + større mobilitet = stærkt øget ødelæggelseskraft + mindre sårbarhed. En krig med disse våben kan blive heftig og langvarig. Den kan blive lige så ødelæggende som en atomkrig, men den vil tage længere tid.

Præcisionsstyring kan ske ved bl.a. radarsystemer, mikrobølge radar, TV-kameraer, laserstråler og infrarøde og varmesøgende styring.

I dobbeltbeslutningen fra 12. december 1979 hedder det: "I denne forbindelse var ministrene enige om, at som en integrerende del af TNF-moderniseringen vil 1.000 amerikanske nukleare sprængladninger blive rykket tilbage fra Europa snarest muligt." I fire år har et NATO embedsmandsudvalg gennemført et undersøgelsesarbejde af mulig nedskæring af atomarsenalerne. Nu foreslås nedskæring på 1.500 taktiske atomvåben af ialt 6.000. Det drejer sig som atombestykkede landminer, især i Vesttyskland, og af atomvåben og atomgranater til fly og artilleri, der kan benytte både nukleare og konventionelle våben. Det passer fint ind i de nye strategier: Disse våben er beregnet til tidlig indsats i en krig og de har derfor ingen interesse for en krig, hvor man udsætter brug af atomvåben til en senere indsats. Derfor lægges vægten nu på mellemdistan-

cevåben fremfor taktiske, der effektivt kan erstattes af mere brugbare konventionelle våben. For øvrigt var de i alle tilfælde ved at blive forældede.

Dette kaldes ensidig nedrustning, bruges som trumf over for fredsbevægelsen og til at opfordre USSR om at gøre ligeså. Samtidig øges den konventionelle oprustning.

Det demokratiske Parti i USA har i 1983 krævet udvikling af mere sofistikerede konventionelle våben for at reducere USA afhængighed af atomvåben.

De nye konventionelle våben vil betyde en "slagmark", hvor alt hvad der kan bevæge sig, giver lyd eller udsender varme er potentielle mål for våben med næsten 100 % "drabssandsynlighed". "Fremtidige omfattende krige i andre lande vil formentlig medføre flere ofre end i nogen anden krig i historien", siger det amerikanske forsvarsministerium.

Brug af ikke-atomare våben vil kunne hæve tærsklen for en atomkrig, siges der. Til gengæld vil de sænke tærsklen for at en krig påbegyndes, og intet vil kunne hindre den i at udvikle sig til en atomkrig. Brug af atomvåben er ikke opgivet, de er stadig integreret i alle strategier. Så i virkeligheden sænkes tærsklen for en atomkrig.

Af hensyn til rentabiliteten ved våbenproduktionen eksporteres nu store mængder af avancerede konventionelle våben til 3. verden.

Da USSR altid har formået at følge forbløffende godt med, kan vi regne med at våbenbilledet i løbet af nogle år ser omtrent lige sådan ud på den side. USSR er muligvis førende i laserudnyttelse og kemiske våben, iflg. amerikanske oplysning, men de er langt bagud mht mikroelektronik og komputerteknik.

Kemiske våben

Den 20. oktober 1983 offentliggjorde den vesttyske for-

bundsregering en forsvarshvidbog. Heri nævnes kemiske våben som militært gengældelsesmiddel. Det er første gang kemiske våben direkte nævnes som en del af de våben, der planlægges brugt i krig.

"Så længe truslen med kemiske våben består anser forbundsregeringen og dens alliancepartnere det for uundgåeligt, at man ikke blot forbereder afværgekapacitet mht kemiske våben i NATO beredskab, men også at man i begrænset omfang opretholder evnen til repressalier, så man på den måde kan hindre en angriber i folkeretsstridig indsats af kemiske våben", står der i hvidbogen.

Selv om der findes lagre af kemiske våben i Tyskland har våbenes anvendelse aldrig været nævnt hverken i det tyske forsvars tidligere hvidbøger eller i NATO strategi for et fleksibelt svar.

I 1969 indførte Nixon et ensidigt produktionsstop for kemiske kampstoffer. Den 8. februar 1982 afsluttede Reagan og Weinberger dette stop og erklærede "at produktionen af dødelige binære gasser (kemisk ammunition) er af betydning for den nationale interesse", - for at kunne afskække, for at kunne hindre en angriber i at opnå en signifikant militær fordel, for at kunne svare igen på et kemisk angreb, og for at skaffe en bedre udgangsposition til at opnå et kontrollabelt forbud imod kemisk våben.

Men allerede i november 1980 ved den 26. nordatlantiske årsforsamling anbefalede man at "indlede påkrævede konsultationer om offensive kemiske krigsvåbens rolle i NATO-strategier."

Der findes produktion og lagring af kemiske våben i USSR, USA og Frankrig. I alle tre lande gennemføres militærøvelser med C-våben (kemiske). Både i USA og USSR arbejdes der med beskyttelsesforanstaltninger og militære forsvarsformer imod kemiske våben. Der findes kemiske våbenlagre i Øst - og Vesttyskland. Lagrene formo-

des i Vesttyskland at være bl.a. ved byerne Hanau, Gross-hauheim og Wolfgang (i Hanau har civilbefolkningen gennemført demonstrationer mod lagrene), og i Østtyskland ved den sovjetiske hær's hovedkvarterer nær Berlin, Leipzig, Magdeburg og Weimar.

England havde efter 2. verdenskrig ca. 500 tons kemiske kampstoffer. I tiden fra 1945 -1954 blev disse lagre sænket i havet ved den skotske kyst. I dag råder England ikke over kemiske kampstoffer.

Kemiske våben kaldes ofte "den fattige mands atomvåben." Mange lande er blevet anklaget for brug af kemiske kampstoffer i forbindelse med krige i den 3. verden. Kun i nogle af tilfældene er der sikre beviser. Nordkorea skal have brugt kemiske våben mod USA tropper i Koreakrigen, den algerske befrielsesbevægelse imod franske tropper. USA brugt giftgasser mod Vietnam. Der hævdes at blive brugt kemiske våben i Kampuchea, Laos og Afghanistan. Pakistan og Sydafrika siges at være i besiddelse af kemiske våben. Flygtninge hævder at der bruges giftgas fra Sovjet i Eritrea.

Der er mange årsager til at tilbageholdenhed med kemiske kampstoffer er ved at ophæves. Ny teknologi gør det lettere at inddrage kemiske kampstoffer i det militære inventar. De kemiske stoffer er nu hurtigt virkende, de nærmer sig dermed konventionelle våben i brugbarhed. De kan bruges sammen med konventionelle våben, så der ikke behøves specialuddannede kemiske tropper. Mange fremfø-ringsmidler er i dag bygget til både atomare, konventionelle og kemiske våben. Endelig betyder udviklingen af binære gasser meget.

Binære gasser: Mindre giftige kemikalier, der anbringes sammen i artillerigranater, raketter eller flybomber. Kort før mål blandes de , så de danner nervegas. Binære gasser betyder, at man ikke behøver dyre og farlige giftgasfabrikker, ligesom lagring og transport bliver lettere.

Kemisk krigsførelse er forbudt ved Geneveprotokol af 1925. Det er dog tilladt at producere og lagre kemiske våben.

Biologiske våben.

Biologiske våben er forbudt iflg. FN - konventionen vdr. biologiske våben af 1972. Ca. halvdelen af verdens nationer, herunder USA og USSR har underskrevet den. Konventionen forbyder både udvikling, produktion, lagring og brug af biologiske våben. Og det er den eneste internationale traktat, der omfatter nedrustningsforanstaltninger: alle undertegnende nationer skal ødelægge deres lagre. Alligevel er der smuthuller. Forskning er ikke forbudt, og formuleringen "produktion til prophylaktiske, beskyttende og fredelige formål", som er tilladt, kan fortolkes vidt. Endelig er der ingen verifikationsordninger. Der er konstateret øget militær interesse i biologiske våben og øget økonomisk støtte til militær forskning.

Militærstrategier

For at kunne vurdere betydningen af våbenudviklingen er det nødvendigt også at se på militærets planlægning. Den omfattende, tunge og pansrede sovjetiske kampfmodel, der er understøttet med konventionelle våben, og som vil stile efter at føre kampen så langt ind i fjendeland som muligt (frem-skudte linjer), har altid dikteret det vestlige forsvarsstrategier. Derfor har man satset på brug af taktiske atomvåben i kamp, og derfor har man ikke villet opgive muligheden af første brug af atomvåben. Det er også baggrunden for den nyeste militærplan, air-land-battle-doktrinen.

Den teknologiske udvikling af konventionelle våben har stået på længe. Diskussionen om atomare-konventionelle våben har også stået på længe inden for NATO uden at vi har hørt meget om det. Betænkkeligheden ved atomvåbenoptionen skyldes ikke blot befolkningernes atomvåbenmodstand. En for høj satsning på atomvåben passer ikke til doktrinen om "det fleksible svar", der forudsætter svar på samme niveau som angrebet finder sted. Air-land-battle-doktrinen er en taktik baseret på de nyeste elektroniske muligheder til med konventionelle våben at vinde over Sovjets konventionelle udmattelseskrig. Air-land er tænkt til brug i Europa og Mellemøsten.

De to hovedtanker i air-land battle er troppernes mobilitet og spredning og et tæt koordineret samarbejde mellem de forskellige troppeenheder og mellem de forskellige værnsdele, først og fremmest fly- og landstyrker. Oplysninger om fjendebevægelser og fjendemål og om egne bevægelser og planer skal til stadighed udveksles mellem alle enheder, hvad enten det er i luften eller på jorden, så alle kan danne sig et klart billede af den samlede situation (teatret) og kan bygge sin planlægning og indsats videre på viden om de andres manøvrer, planer og iagttagelser. Krigsførelsen skal foregå som et kontinuerligt og sammenhængende hele ved hjælp af et udbygget kommando, kontrol, kommunikations og efterretningssystem, der vil kunne frigøre de enkelte hærførere for oirinteringsopgaver og give dem tid til at kæmpe og vinde.

Denne strategi tillader spredning af kampladsen samtidig med at effektiviteten øges og den tillader at føre krigen dybt inde bag fjendens linjer så forsyningsforbindelser afskæres og forsyningsdepoter ødelægges (deep strike) - . Ved hjælp af air-land battle strategien vil der kunne føres en krig, der pulveriserer Europa - helt uden atomvåben -. Atomvåben kan dog inddrages i krigen om det ønskes.

Gruppediskussion.v./ Birgitte Siert og Henny Christensen.

Det er en erfaring, at der er meget stor interesse for at høre om og forstå denne nye udvikling. Gennemgående er folk klar over, at den finder sted, men de savner grundigere oplysninger. De må fremskaffes. Udviklingen kan på mange måder virke helt håbløs, men det hjælper jo ikke at lukke øjnene for den. Hvad kan man gøre?

En protest imod enkeltvåben og enkelte våbensystemer er i denne sammenhæng nytteløs. Den vil i langt højere grad kræve et samlende politisk overblik og et politisk arbejde.

Vi må skabe folkelig opmærksomhed om begrebet "krig".

Vi må begynde at bruge de folkeretslige love. Jo mere folkelig opbakning der er, jo vanskeligere kan de overtrædes. Brug FN.

Diskutere de ofte forældede opfattelser af og regler for krige.

Læger må beskæftige sig med kemisk krig - evt. udgive pjece herom.

Vi må vide mere om våbenhandel. Lave oplysningsmateriale herom.

Hvad foregår der under værnepligtstiden? Det er mere end fysisk træning.

Også psykologisk forberedelse til krig. Kan man tænke sig en krig uden befolkning? Teknologisk, ja. Men den vil have svært ved at legitimere sig over for befolkningen.

Vi må ikke "sluge" de konventionelle våben, som et tilbud til fredsbevægelserne.

Vi må undersøge "ping"-ers motiver til enighed med antiatomvåbenbevægelsen.

Litteraturliste.

Våbenteknologi i 1980'erne. Udarb. af Forsvarskommandoen. SNUS skriftsserie, 1983.

Julian P. Robinson. Biologisk og kemisk krigsførelse. SNUS skriftsserie. 1983.

SIPRI-årbøgerne.

The Threat of Chemical Weapons. Russell Press, Nottingham 2/82.

M. Meselson and J.P. Robinson. Chemical Warfare and Chemical Disarmament, i The Scientific American, april 1980.

Susan Wright and R.L. Sinheimer, Recombinant DNA and Biological Warfare, i Bulletin of the Atomic Scientists, nov. 1983.

Dagbladet Information. 12.1.83. Jon Stewart, Nye metoder for krigsførelse afprøves i den amerikanske hær.

Dagbladet Information. 16.8.83. Michael T. Klare. Nye konventionelle våben øger faren for atomkrig.

Dagbladet Information. 17.8.83. Michael T. Klare, Teknologisk revolution ændrer slagmarkens vilkår.

Dagbladet Information. 1.12.83. Lenny Siegel, Elektronisk teknologi - en overset side af våbenkapløbet.